TUDÓSITVÁNY

a miskolczi

ág. hitv. ev. algymnasium

és ELEMI ISKOLÁKRÓL

az 1878—9-dik tanévről.

KÖZLIK:

SZÁNTHÓ JÁNOS,

GYMNASIUMI

ÉS

Ifj. CZÉKUS ISTVÁN,

ez évi elemi iskola igazgatók.

MISKOLCZON,
NYOMATOTT SÁRTORY ISTVÁN ÖZVEGYÉNÉL
(Széchenyi-utcza 746. sz.)

I. Jelentés az 1878-9. tanévről.

Az 1878-9-ik tanév megkezdésének — Főtisztelendő Czékus István superintendens ur — a mult tanév bevégezte alkalmával megejtett canonszerü látogatása folytán örömmel néztünk elébe.

A szeretve tisztelt főpásztor megjelenése ujabb erőt árasztott gymnasiumunk beléletére, mely a szünidők alatt is munkásságának dicséretes jeleit tünteté fel.

Minden egyes tagja intézetünknek munkakörét rendezgetve, fellelkesülten várta a közellevő iskola megnyitás napját, midőn épen a beirásra kitűzött határidő első napján aug. 31-kén éjjeli 1 és $^1/_2$ órakor városunktól éjszak és nyugatra fekvő Bükk hegységekben évszázadokban is ritkán előforduló vihar és felhőszakadás a völgyekből zugva, bömbölve rohant alá a Szinva és Pecze patakokba s itt megsokasodva és hatalmas áradattá növekedve, pusztitó rohammal sietett le a koromsötét éjjelen, hogy rohanó árjával feldulja városunk nagyrészét, kioltsa annyi ember s állat életét, tönkre tegyen oly temérdek vagyont s maga után rövid 3 óra lefolyásával mindenfelé csak pusztulást és jajkiáltást hagyjon hátra!

Megdöbbentő a kép, mely a hajnal hasadtával a még életben maradottak elé tárult!

A szép remények, melyek csendes nyugalomra kisérék este a lakosságot, mind meghiusulva, örök enyészetbe merültek, s reggelre romok, pusztulás és halál volt látható mindenütt, merre szemeinkkel láthattunk.

Tövestől kitépett jegenyék, százados füz- és gyümölcsfák, gerendák, oszlopok, feldult virágos kertek és gyümölcsösök tartalma, összeroskadt házak, szétrombolt keritések halmaza, óriási torlaszokat emelt a Szinván épült malomgátaknál, melyek alatt rémes vegyületben eltorzitott ember s állathullák még a legelfásultabb keblet is borzadással töltötték be.

Nem czélom mindazon rémes eseményeket ecsetelni, melyek e borzasztó éjszakát jellemzik, lángbetükkel lesz az megirva Miskolcz város történelmében.

Hála a jó égnek tanitványaink közül egy sem esett áldozatául, jól-

lehet már akkor idegen tanitványok is beiratták magokat a következő tanévre.

Tanodánk földszinti elemi osztályai is a 2.70 méter magasra emelkedő viz által beiszapoltattak, a tanszerek haszonvehetetlenekké váltak; melléképületeink romba dőltek.

Tanáraink s tanitóink közül többen csak maguk s családjaik életét voltak képesek megmenteni az ár hatalma elől, ingóságaik mind áldozatul estek a bősz hullámoknak.

Szánthó János tanár és családja urak-utczai házában a padlásra menekült, Habély Viktor tanár a rohanó ár által elsodortatva a harmadik szomszéd háza tetején felakadva, Czékus István tanitó neje és gyermeke lakásuk ablakába állva s a rostélyba kapaszkodva tartották meg életöket.

Szánthó János családostól nt. Zelenka Pál lelkész ur szivessége folytán az emeleten lévő lelkész lakra költözött. Wolfgang Lajos tanitó szinte családostól az emeleti tanácsterembe tette át lakását, Czékus István tanitó pedig a gymuásiumi épület emeletén levő 2-ik tantermet — s tanári tanácsszobát vette át lakásul, a 2-ik osztály pedig földszint, az előtt Cékus István ur által lakott s helyre hozott helyiség egyik termébe .tétetett át ideiglenesen.

A kár, mely ezen fékvesztett elem az árviz által okoztatott, egyház épületeinkkel együtt 6000 frtot tesz; tanáraink s tanitóink 6350 frt összegig károsodtak.

Ily borzasztó csapás közepette kiben helyezhettük volna reményünket, mint Isten után a testvérszeretet és felebaráti részvéttől felbuzduló szivek jótékonyságában.

Nem is késtek ezek soká, mert részint élelmi, szerekben, mint tek. Kis József ur boldvai birtokos, az irtózatos vizár lezajlása után 10 kenyeret küldött e sorok közlőjéhez a szükséget szenvedők közti kiosztás végett. Főtisztelendő Czékus István superintendens ur pedig főpásztori körlevelében felhivta a kerületebeli egyházakat, tanintézeteket hogy azoknak buzgó hivei, a lelkészek, tanárok és tanitók, a vizkárosult tisztviselők javára körükben [ezsközlött adományok eredményét ő hozzá terjeszszék fel.

Nem is hangzott el e lelkes felhivás eredménytelenül, mert csakhamar szép összegek gyűltek be minden felől a dunán-tuli n.-győri egyház hiveitől mielőbb, melyek n. t. Zelenka Pál lelkész urhoz érkezve, rendeltetésöknek megfelelőleg azonnal kiosztattak a kártszenvedett tanárok és tanitók közt káraik aránya szerint.

Ezen kivűl a városhoz érkezett tetemes segély pénzből is a károsult tanárok s tanitók szép összegeket nyertek.

Legyenek áldottak mindazok, kik meleg részvét, tevőleges segély által

siettek letörűlni a fájdalom könnyűit és eloszlatni törekedtek pusztulásunk borus fellegeit!

Ily hallatlan vész borzasztó nyomása alatt Istenben vetett bizalommal nyittatott meg a tanév, nem mint jelezve volt szept. 2-án, hanem szept. 9-én lehető ünnepélyességgel, mikor a tanitás is kezdetét vette s folytattatott szakadatlanul az év bevégeztéig.

A tanodai fegyelmi szabályok az összes ifjuságnak okt. 5-én olvastattak s magyaráztattak az igazgató által, mint ily alkalmakkor mindenkor, ugy most is, tartott intő és buzditó szavak kiseretében.

Ugyan ez alkalommal a tanodai gyűlés határozata folytán tanodánk jeles növendékei részére hagyományozott pálya — s ösztön dijakat kegyes alapitók végrendeleteinek hiteles kivonatai olvastattak, a kitartó szorgalom, a folytonos jó magaviseletre buzditásul.

Az első félévi szigorlatok január 30—31-én, a második féléviek junius 23. s 24-én, a közvizsgák pedig junius 26-án tartattak.

Az urasztalához előkészitő beszédet tartotta Horváth Sándor tanár ur, intvén az ifjuságot, legkivált a vallásosságra, isteni félelemre s erényes megaviseletre, melyek a tudományok mezején, szorgalommal párosulva biztosithatnak a csapások közepette is az embernek földi menyországot.

Az urvacsorához május 4-én járult a tanári kar kiséretében a confirmandusokkal együtt az ifjuság.

Május 21-én tartatott a tanuló ifjuság májusi mulatsága.

A tanév kezdetétől bezártáig, daczára az árviz által okozott temérdek iszap veszélyes kigőzölgésének, az egészségi állapot teljesen kielégitőnek mondható.

Erkölcsi tekintetben is alig hagyott fönn kivánni valót a tanuló ifjuság mágavisele te, ugy hogy osztálytanári megintésen kivül egyetlen egy eset sem került elő, mely iskolaszéki szigoru eljárást igényelt volna.

A tanuló ifjuságnak haladása általában kielégitő volt.

II. Tanodai tanács.

Felügyelő: Jesze Vilmos; tiszteletbeli tagok: Radvány István egyházi felügyelő, Zelenka Pál lelkész; rendes tagjai: Alberth Ede, Altmann Bertalan, Fűrész Ferencz, Brósz Károly, Kulcsár Károly, Leszih Dániel, Leszih Lajos, Mayer Rezső, Markó Pál, Röck István s a tanári kar.

Tanodai pánztárnok Leszih Lajos.

Tandij kezelő: Fűrész Ferencz.

Tápdai tőkepénztár kezelő Markó Pál.

Tápdai folyó pénztár kezelő (ephorus) Horváth Sándor.
Könyvtári pénztár kezelő könyvtárnok: Szánthó János.
Tanodai jegyző: Habély Viktor.
Iskolaszéki jegyző: Honéczy Géza.

III. A tanári kar és az általuk előadott tantárgyak.

1. Habély Viktor, rendes tanár tanitotta a szám-mértant, mind a 4 osztályban, természettant a IV-ik-, németet a III. s IV-ik-, földrajzot az I-ső osztályban. A III-ik osztály vezértanára s a tanács jegyzője.

2. Honéczy Géza, rendes tanár, tanitotta a vallást, magyart, latint, az I. II., németet az I. osztályban. Az I-ső osztály vezértanára, a tanodai szék jegyzője.

3. Horváth Sándor, rendes tanár, tanitotta a magyart, vallást a III. IV., történetet a II. III. IV., földrajzot a II. IV., a németet a II-ik osztályban. A II-ik osztály vezértanára, a tanári tanácskozmányok jegyzője.

4. Szánthó János, rendes tanár, tanitotta a latint a III. IV-ik-, természettani földrajzt, vegytant a III-ik, természetrajzt a II. I. osztályban. A IV. osztály vezértanára, ez évi igazgató, muzeum őre s könyvtárnok.

5. Czékus István, a helybeli elemi fitanoda tanitója, ta nitotta a tornászatot mind a négy osztályban.

6. Methudy Miksa tanitotta a rajzot.

7. Wolfgang Lajos, a helybeli ág. hitv. ev. leánytanoda tanitója, tanitotta az éneket mind a négy osztályban.

IV. A gymn. négy osztályában előadott tantárgyak.

Az első osztály.

1. Vallás-hittan. Sztehló András kézikönyve szerint; egyházi énekek.

2. Latin nyelvtan, alaktan, a nevek rendes formáinak ismertetése, megfelelő szó- és irásbeli gyakorlatok és szavak emlékelésével. K. k. Schulz-Warga.

3. Magyar nyelvtan, alaktan, szó- és irásbeli gyakorlatokkal. K. k. Mártonfy Márton. Olvasmányok, szavalmányok. K. k. Erdélyi Indali.

Német nyelvtan, alaktan, szó- és irásbeli gyakorlatokkal, válogatott darabok tanulása és szavalmánya. K. k. Ballagi K.

5. Földrajz, a földnek általános topografiai s földrajzi fogalmak ismertetése. K. k. Bellinger-Fényes; térképek készitésével.

6. Mennyiségtan, számolási négy főművelet egész számokkal, közönséges és tizedes törtekkel. K. k. Mocnik-Szász.

7. Mértan, téralaktan. K. k. Mocnik-Szabóky.
8. Természetrajz, állattan. K. k. Dorner.
9. Rajz. 10. Ének. 11. Tornászat.

Második osztályban.

1. Vallás, erkölcstan, egyházi énekek. K. k. Sztehló András.
2. Latin nyelvtan, az alaktan kiegészitése és befejezése. K. k. Schulz-Varga.
3. Magyar nyelv, az igékről, mondatok elemező olvasás, irály gyakorlatok, szavalat. K. k. Mártonfy Márton, olvasókönyv Erdélyi Indali.
4. Német nyelv, az alaktan befejezése, elemező olvasás, irály gyakorlatok, válogatott darabok tanulása s elszavalása. K. k. Ballagi Károly.
5. Földrajz, Európa földrajza részletesen, a többi földrészeké változatosan. K. k. Bellinger-Fényes; térképek készitésével.
6. Történelem, ókori történelem főbb eseményei s kitűnőbb férfiai K. k. Beck; térképek készitésével.
7. Menyiségtan, egyszerű arányok, hármas szabály különböző alkalmazásaiban. K. k. mint az első osztályban.
8. Mértan, mértani alaktan, három és sokszögek, térszámitásokkal. K. k. mint az első osztályban.
9. Természetrajz, ásvány- és növénytan. K. k. Dorner és Dapsy.
10. Rajz. 11. Ének. 12. Tornászat.

A harmadik osztály.

1. Vallás-, hit- és erkölcstan, füzetek után.
2. Latin nyelv, a mondattanból az esettan, megfelelő gyakorlatokkal. K. k. Schulz-Warga. — Cornelius Neposból több vezér életrajza. Phaedrusból 24 mese elemezve és emlékelve.
3. Magyar nyelv, mondattan, körmondatok, elemező olvasás és irály-gyakorlatok, szavalat. K. k. Varga olvasó könyv. Erdélyi Indali 2-ik kötet.
4. Német nyelv, mondattan, irály-gyakorlatok, olvasás és szavalás. K. k. Ballagi Károly.
5. Történelem, közép és uj kor, megfelelő földrajzzal. K. k. Beck; térképek készitésével.
6. Mennyiségtan, hatványok és gyökök. K. k. Mocnik-Szász.
7. Mértan, a kör s ennek térszámitása. K. k. Mocnik-Szabóky.
8. Természettani földrajz. K. k. Szabó Ignácz.
9. Vegytan, vegytani kisérletekkel. K. k. Fejér Ipoly.
10. Rajz. 11. Ének. 12. Tornászat.

A negyedik osztályban.

1. Vallás, egyházi történelem, füzetek után.

2. Latin nyelv, mondattan kiegészitése s befezezése megfelelő irálygyakorlatokkal; a verstan elemei. Cornélius Neposból több vezér életrajza. Tirocinium poeticum, versus memorialis s ennek alkalmazása, válogatott darabok emlékelése s irásbeli dolgozatok. K. k. Schulz-Warga. Latin prosodia és metrika. Horváth Zsigmond.

3. Magyar nyelv, az irálytan, ügyiratok és verstan elemei megfelelő irálygyakorlatokkal, szavalmányok. K. k. Warga. Olvasókönyv Erdély-Indali.

4. Német nyelv, a körmondatra vonatkozó irálygyakorlatok olvasmányok, szavallás. K. k. Ballagi Károly.

5. Történelem, Magyarország története. K. k. Hanthó.

6. Földrajz, Magyarország részletes földrajzi ismertetése. K. k. Batizfalvy, térképek készitésével.

7. Mennyiségtan, összetett arányok s gyökök, első foku egyenletek egy ismeretlennel. K. k. mint a harmadik osztályban.

8. Mértan, tömörmértan. K. k. mint a harmadik osztályban.

9. Természettan, kisérletekkel. K. k. Lutter Nándor.

10. Rajz. 11. Ének. 12. Tornászat.

VI. A tantárgyak átnézete a hetenkinti òraszàmot tekintve.

Osztály	Vallás	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz-tört.	Mennyiségtan	Term. tudom.	Rajz—irás	Ének	Tornászat	Heti óraszám
I.	2	5	4	2	3	4	3	3	2	2	30
II.	2	6	3	2	4	3	3	3	2	2	30
III.	2	6	3	2	4	3	3	3	2	2	30
IV.	2	6	3	2	4	3	3	3	2	2	30
Összesen:	8	23	13	8	15	13	12	12	8	8	120

VII. Pàlya és ösztöndijak

Zajden Mária 100 forintos, Szabó Endre 100 és Zajden Anna özvegy Szabó Mihályné 100 frtos pályadij. Würzler János 1334 forintos, Glacz János 255 frtos. Witty Sámuelné 50 forintos ösztöndij alapitványa; 1939 frt összesen; s ennek részint 6 $_0/^0$-kos, részint 5 és 4 százalékos kamatai 111 frt 20 kr osztattak ki a végrendelkező alapitók akarata szerint.

VIII. Tanszerek.

A) Muzeum.

Természetrajzi tárgyak összege tesz 1460 darabot; ezek közt egy ember s egy majomkoponya, egy macska- s egy madár csontváz: egy kitömött madár létezik. Ásvány 474 darab; száritott növény 740; kagyló 235 darab van.

Természettani és vegytani szerek összege 23 darabból áll; ezek között két villanygép, egy górcsö s vegytani szer is van.

Regiség és éremtárunk Trillhas Henrik gymnasiumunk egyik volt tanitványa s most lelkes pártfogója szivességéből 96 darab pénz és éremmel és 2 bronz korszakbeli lelettel szaporodott s igy összesen 281 darabból egy vassodrony ing- s pecsétgyüjteményből áll.

B) Könyvtár.

A nagyobb tudományos és kisebb ifjusági könyvtár mult évben 2619 kötetből állott. Ez évben a magas miniszterium által küldött következő művekkel szaporodott: 1. A magyar korona országaiban 1870. megejtett népszámlálás eredményei; hivatalos kiadás. 2. Magyar statistikai évkönyv I—IX füzet negyedik év folyam. 3. A közoktatás állapotától szóló hetedik jelentés $187^6/_7$ — $187^7/_8$ évekről 1 kötet. Vétel utján a magyar tudományos akadémia könyvkiadó hivatala által kiadott történeti könyvek folytatásával.

C) Testgyakorlat.

A tornászathoz szükséges eszközökkel el van látva s az árviz által okozott hiányok pótoltattak.

IX. Tápintèzet.

A tápintézetben ez éven át 7 tanuló volt; ezek két külön helyen tisztességes szállással birtak s ugyanott nyertek ebédet, vacsorát s mosást; s mindezért a szülék egytől-egytől 80 frtot félévi részletben előre fizettek a felügyeletet a tápdai gondnok gyakorolta.

X. Tanúlòk névsora.

Első osztály.

1. Batta József Zemplén-Gesztely róm. kath
2. Dessewffy Béla Borsod-Miskolcz ág. h. ev.
3. Engelhard Samu Sáros-Hethárs izr.
4. Fischmann Lajos Borsod-Miskolcz izr. ösztöndijas.
5. Erank Herman Borsod-Tard izr.
9. Fuchs István Sáros-Sóvár róm. kath.
7. Führer Jakab Zemplén-Ladmócz izr.
8. Goldmann Jenő Borsod-Miskolcz izr.
9. Grün Vilmos ág. h. ev. Szepes-Váralja tápdai.
10. Grünstein Ármin Borsod-Miskolcz izr.
11. Kellner Ignácz Gömör-Kövecses izr.
12. Kohn Géza Bihar-Nagyvárad izr.
13. Kulcsár Károly ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
14. Löwy Vilmos izr. Zemplén-Monok.
15. Martin József r. k. Borsod-Miskolcz.
16. Nádel Miksa izr. Nyitra-Érsekujvár.
17. Pollatsek József izr. Abauj-Szikszó ösztöndijas.
18. Roszik János ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
19. Schwarz Jakab izr. Sáros-Héthárs kimaradt.
20. Silber Móricz izr. Gömör-Tornalja kimaradt.
21. Silberstein Adolf izr. Szepes-Betlenfalva.
22. Silberstein Herman izr. Szepes-Betlenfalva.
23. Spitzer Sándor izr. Borsod-Miskolcz.
24. Szekcsik Elek ág. h. ev. Szepes-Bártfa pályadijas.
25. Wiesner Sámuel izr. Abauj-P.-Vendégi.

Magán tanulók:

26. Fried Ignácz izr. Borsod-Miskolcz.
27. György László róm. kath. Abauj-Kér.
28. Klein Mór izr. Borsod-Ózd.

29. Makláry Bertalan helv. hitv. ev. Abauj-Szántó.
30. Medveczky Kálmán róm. kath. Borsod-Ózd.
31. Rott Frigyes izr. Bihar-Nagyvárad.

Második osztály.

1. Balkóvics Pál ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
2. Danczinger Ignácz izr. Abauj-F.-Gagy.
3. Eötvös Kálmán helv. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
4. Führer Ignácz izr. Szabolcs-Jákó.
5. Ganter Frigyes ág. h. ev. Szepes-Lőcse.
6. Jóob Miklós ág. h. ev. Abauj-Fancsal tápdai.
7. Kelemen Lajos ág. h. ev. Borsod-Miskolcz kimaradt.
8. Kiffer Károly ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
9. Koller Gyula ág. h. ev. Abauj-Kassa.
10. Kosztolnik József ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
11. Krómpecher Samu ág. h. ev. Szepes-Béla.
12. Lippai Béla ág. h. ev. Ung-T.-Remete tápdai.
13. Pádics Gyula görög-keleti Borsod-Miskolcz ösztöndijas.
14. Róth Árpád ág. h. ev. Szepes-Rókus.
15. Schwarcz Zsigmond izr. Borsod-Miskolc.
16. Tigermann Miksa izr. Abauj-Szántó.
17. Weiczner Endre izr. Szabolcs-T.-Polgár.
18. Witthen Alfréd ág. h. ev. Szepes-Remete pályadijas tápdai.
19. Czimmermann Salamon izr. Torna-Jósafő ösztöndijjas.

Magán tanulók:

20. Czucker Ármin izr. Borsod-Szentpéter.
21. Krémer Ignácz izr. Borsod-Arló.

Harmadik osztály.

1. Blumenstock Gyula izr. Borsod-Miskolcz.
2, Boncsó László ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
3. Bumsch Béla ág, h. ev. Borsod-Miskolcz.
4. Ernst Béla izr. Bihar-Furta.
5. Füleky Dénes ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
6. Groák Henrik izr. Borsod-Miskolcz.
7. Hegebüs Gyula izr. Gömör-R.-Szombat.
8. Jamriska Gyula ág. h. ev. Borsod-Arnót ösztöndijas.
9. Koller Rezső ag. h. ev. Abauj-Kassa.

10. Korbély József ág. h. ev. Borsod-Csépány ösztöndijas.
11. Kottasz Károly róm. hath. Nográd-Losoncz.
12. Báró Maasburg Sándor helv. hitv. ev. Csongrád-Szentes kimaradt.
13. Petry Curtius ág. h. ev. Westphalen-Hattingen tápdai.
14. Schwarcz Mór izr. Borsod-Miskolcz kimaradt.
15. Schwarcz Vilmos izr. Sáros-Pócsujfalu.
16. Spitz Dezső izr. Borsod-Miskolcz.
17. Spietzer Henrik izr. „ „
18. Stiller Jakab izr. „ „
19. Szabó András ág. h. ev. Szabolcs-Nyiregyház.
20. Zelenka Lajos ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.

Negyedik osztály.

1. Benedikti Kálmán ág. h. ev. Gömör-Dobsina pályadijas tápdai.
2. Danczinger József izr. Abauj-F.-Gagy ösztöndijas.
3. Édelman József izr. Borsod-Miskolc.
4. Friedmann Mór izr. Borsod-Miskolc.
5. Goldstein Áron izr. Abauj-Gönc.
6. Goldstein Ezéchiel izr. Abauj-Gönc.
7. Greichmann Gyula ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
8. Groszmann Miksa izr. Borsod-Csaba.
9. Grűnberg Manó izr. Borsod-Miskolc.
10. Handler Mór izr. „ „
11. Heimlich Mór izr. Borsod-D.-Győr ösztöndijas.
12. Ixel Béla izr. Borsod-Miskolcz.
13. Lippai Sándor ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
14. Neumann Adolf izr. Abauj-Szántó.
15. Pollák József izr. Borsod-Miskolcz.
16. Schwarcz Ármin izr. Borsod-Miskolcz.
17. Sterk Bernáth izr. Borsod-T.-keszi.
18. Szerényi Károly ág. hitv. ev. Borsod-F.-Zsolcza.

Magán tanulók:

19. Geiger Mór izr. Abauj-Szántó.
20. Menner Ottó róm. kath. Borsod-Edelény.
21. Widder Emil izr. Abauj-Szántó.
22. Widder Sándor izr. Abauj-Szántó.

XI. A tanulók lètszámának kimutatása.

| Osztály | Beirt tanulók összes száma | A nyilvános tanulók közt volt | | |

XII. JELENTÉS.

A miskolczi ág. hitv. ev. algymnasium, a közvesztesség fájdalmas tudatával ád szomorú értesitést Szántóházi és Dénesfalvi Szánthó János igazgató tanárának váratlan elhunyta felől, ki is f. é. junius 20-ikán, esti 11 órakor, agyszélhüdés folytán fejezte be, 66 évre terjedő, 38 éves tanári működésben, egyház és társadalmi téren érdemekben gazdag életét Pormaradványai vasárnap junius 22-én délután 4 órakor örök nyugalomra tétettek. A gymnasium a tan- és közügy ezen lelkes bajnokának emlékét megőrzi a késő időkig. A részletesebb megemlékezés később fog bekövetkezni.

A jövő 1879—80. iskolai év szeptember 4-én veszi kezdetét, az ezt megelőző 3 napon a beiratások felvéti és javitó vizsgák intéztetnek.

A tápintézetbe való felvétel a gymnasium igazgatója által történik s ennek teendőivel Horváth Sándor bizatott meg. A tápdij tisztességes szállás, ebéd és esteliért a legjutányosabb árban fog megállapittatni.

A ki a tápdába felvétetni óhajt, szeptember 15-ig jelentkezzék.

ELEMI ISKOLA.

I. Jelentès az 1878—79-ik tanévről.

Az 1878—79-ik tanévet, az 1878. aug. 31-iki árviz miatt, csak szept. 9-én nyithattuk meg. A tanulók szept. hóban igen gyéren jöttek fel az iskolába, minek okául szintén az árviz tekintendő, a mennyiben a legtöbb szüle szintén károsult volt s addig mig házát némileg rendbe nem szedte, gyermekeit a legszükségesebb ruhaneművel el nem látta, nem küldötte fel az iskolába.

Iskolánk maga is nagy kárt szenvedett ezen árviz alkalmával nevezetesen: Az elemi fiiskola egyik tantermében a padozat felemeltetett a viz által, térképeink, természetrajzi ábráink, egy földgömb, szemléleti képek s több kissebb tanszerek részint elvesztek, részint hasznavehetlenekké váltak. Az elemi leányiskola kis, de szép könyvtára szintén az árviz áldozata lett.

Ezen az árviz által sujtott iskolánkat a nm. m. k. vallás- és közoktatási miniszterium Szabó Károly tanfelügyelő úr útján a következő taneszközökkel ajándékozta meg.

Gönczy fali olvasó táblák, Gönczy irott és nyomtatott mozgatható betűk, Európa, az öt földrész, Magyarország fali térképe, 21 cm. átméretű délkörnélküli földgömb, Raseh természetrajzi, — Bopp természettani ábrái és számoló gépe két-két példányban.

A félévi vizsga január hó 27., 28. napjain tartatott meg.

Minden tanterem a szükséges taneszközökkel fel van szerelve.

Az elemi leányiskolában egy a jótékony nőegylet által fizetett tanitónő oktatja a növendékeket a női kézimunkában.

A tornászat, rajz és szépirásban ingyen oktatásban részesülnek a növendékek.

A nyári közvizsgák f. évi junius 28. és 29-én tartattak meg.

II. Iskolaszék.

Elnök: dr, Markó László Borsodmegye főorvosa, jegyzője; Sturmann Andor, tagjai: Zelenka Pál lelkész, Radvány István egyházi felügyelő, Fischer Lajos, Fűrész Ferencz, Honéczy Géza, Korbély József, Kulcsár Károly, Röck Gyula, Trilhaas Henrik és a tanitói kar.

III. Tanitòi kar.

Ifj. Czékus István a fiiskola III. IV. osztályainak tanitója, algymnasiumi tornatanár, ez évi igazgató.

Gebe András, a leányiskola I—III. osztályainak tanitója.

Sturmann Andor, a fiiskola I-II. osztályának tanitója.

Szerényi Károlyné, kézimunka tanitóné.

Wolfgang Lajos, a leányiskola IV—VI. osztályainak tanitója és gymnasiumi énektanár.

IV. Tankönyvek.

Vallás- erkölcstan Bánhegyi Istvántól.
Bibliai történetek Varga Jánostól.
Keresztyén anya sz. egyház története Pállffy Józseftől.
Magyar nyelvtan Nagy Lászlótól.
Számtani példatár Emericzy-Kárpátitól.
Magyarok története Orbántól.
Földrajz Fuchs Jánostól.
Természetrajz Kuttner Sándortól.
Természettan Mauritz Rezsőtől.
Alkotmánytan Szűcs Sándortól.
Olvasókönyv Gáspár Jánostól.
Magyar-német ovlasókönyv Péterfy-Falvaytól.
A-b-c és elemi olvasókönyv Gönczy Páltól.
A-b-c és elemi olvasókönyv német Gönczy Páltól.

V. Ösztöndijak.

Néhai Klein Endre-féle 7 frtos, mely a fiuk részére hagyatott ugy, hogy a III-ik és IV-ik osztályból egy 4 frtot, az I. és II-ik osztályból egy 3 frtot kap ugy azonban, hogy a tanulók maguk jelölik ki az arra érdemeset; — a néhai Rácz István és Timkó Zsuzsanna-féle 12 frtos, mely a fiuk és leányok között egyenlő két részben osztatik ki, ugy hogy a helybeli ág. hitv. ev. legjobb növendékek közül kijelölt három növendékek egyike sorshuzás utján nyeri meg; — a néhai Würzler János-féle 5—5 forintos nyolcz ösztöndijra, melyet a fiuk I—IV. és a leányok I—VI. osztályaiból kijelölt 6—6 közül sorshuzás utján 4—4 nyerhet meg. Dr. Markó László ur a tanulók között 4 frtot osztottt ki ösztöndijul.

VI. Az elemi fitanoda növendékeinek nèvsora.

Első osztály.

1. Alberth Ede ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
2. Bartkó Lajos „ „ „ „ „
3. Boncsó Árpád „ „ „ „ „
4. Braun Móricz mózes v. „ „
5. Fajcsik Imre ág. hitv. ev. „ „
6. Hlatki János „ „ „ „ „
7. Hosszufalusy Lajos helv. hitv. „ Vatta.
8. Koller Károly ág. hitv. ev. Pozsony-Pozsony.
9. Konrád Gyula „ „ „ Borsod-Miskolcz.
10. Krompecher János ág. h. ev. „ „
11. Löwy Samu mózes v. Szabolcs-T.-Polgár kimaradt.
12. Némethy Győző ág. h. ev. Borsod-Miskolcz.
13. Pauer Gyula „ „ „ Gömör-Nyustya.
14. Roszik Lajos „ „ „ Borsod-Miskolcz.
15. Roth Móricz mózes v. „ „
16. Szepcsik János ág. h. ev. „ „
17. Schack Tóni róm. kath. „ „
18. Skalos András ág. hitv. ev. „ „
19. Stern László helv. hitv. „ „ kimaradt.

Második osztály.

1. Bartko Miklós ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz kimaradt.
2. Bartko Sándor „ „ „ „ „
3. Benyovszky József ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
4. Darula György „ „ „ „ „
5. Füleky István „ „ „ „ „
6. Grundik Károly „ „ „ „ „
7. Horváth Jenő róm. kath. Borsod-Dédes.
8. Joób Géza ág. hitv. ev. Abauj-Fancsal, tápdai.
9. Karácsonyi Kálmán helv. hitv. Borsod-Miskolcz.
10. Klein Miksa mózes v. Galiczia-Przemysl kimaradt.
11. Klein Bernát „ „ „ „
12. Kulcsár Barna ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz öszt.
13. Lang Ignácz mózes v. „ „
14. Martin Iván róm. kath. Borsod-Miskolcz.
15. Pauer Vilmos ág. h. ev. Gömör-Nyustya.
16. Paulovics József ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz öszt.

17. Póhl Gyula mózes v. Abauj-Kassa.
18. Schvarcz Károly ág, hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
19. Szeremley Gyula helv. hitv. Borsod-Miskolcz.
20. Tóth Lajos ág. hitv. ev. „ „
21. Zurik Samu „ „ „ „ „

Harmadik osztály.

1. Bárány Ágoston róm. kath. Borsod-Miskolcz.
2. Darula Lajos ág. hitv. ev. „ „
3. Dessewffy Endre ág. hitv. ev. „ „
4. Fehér Lajos „ „ „ Gömör-Tornaalja.
5. Jamriska Samu ág. hitv. ev. Borsod-Arnót.
6. Klein Vilmos mózes v. Galiczia-Tarnov kimaradt.
7. Kovács Lajos helv. hitv. Borsod-Miskolcz öszt.
8. Lux Sándor ág. h. ev. „ „
9. Moskovics Mór mózes v. „ „ kimaradt.
10. Pap Jenő róm. kath. „ „
11. Ruzsinszky Lajos ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
12. Sidlo János „ „ „ „ „
13. Singer Mór mózes v. „ „ meghalt,
14. Steiner Béla ág. hitv. ev. „ „
15. Steinhűbel Károly ág. hitv. ev. Csehorsz-Teresienstádt.
16. Strausz Emil mózes v. Borsod-Miskolc.
17. Szabó János ág. hitv. ev „ „
18. Szobonya Nándor helv. hitv. Szabolcs-Gáva.
19. Trillhaas Gyula ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.

Negyedik osztály.

1. Bosányi Béla róm. kath. Borsod-N.-Csécs öszt.
2. Hajász Berta ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
3. Kasso András „ „ „ „ „
4. Kisházi Gyula helv. hitv. Borsod Szuha-Kálló.
5. Lang Jenő mózes v. Borsod-Miskolc.
6, Máday Károly ág. hitv. ev. Gömör-Dobsina.
7. Murgács Márton ág, hitv. Borsod-Miskolcz öszt.
8. Novák János ág. hitv. ev. Abauj-Szikszó.
9. Pap Zoltán róm. kath. Borsod-Miskolcz.
10. Schwarcz Miksa mózes v. „ „
11. Szalay Lajos ág. hitv. ev. „ „
12. Verbóvszky József ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.

VII. Az elemi leányiskola növendékeinek névsora.

Első osztály.

1. Alberth Emilia ág. hitv. ev Borsod-Miskolcz.
2. Benyovszky Eszter ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
3. Broszmann Mária „ „ „ „ „
4. Broszmann Anna „ „ „ „ „ kimaradt.
5. Fabó Jolán ág. hitv. ev. Heves-Heves kimaradt.
6. Farkas Matild helv. hitv. Borsod-Miskolcz.
7. Fürész Ida ág. hitv. ev. „ „
8. Ganter Stefánie ág. hitv. ev. Szepes-Lőcse,
9. Grundik Vilma „ „ „ Borsod-Miskolcz.
10. Horváth Antónia ág. hitv. ev. „ „
11. Kazay Anna helv. hitv. „ „
12. Kerekgyártó Berta ág. hitv. ev. „ „
13. Kottas Ilona róm. kath. „ „
14. Kovács Róza helv. hitv. „ „
15. Leszih Etelka ág. hitv. ev. „ „
16. Lesszih Ilona „ „ „ „ „
17. Libeczeit Mária „ „ „ „ „
18. Lipták Erzsébet „ „ „ „ „
19. Martin Valeria róm. kaht. Borsod-Miskolcz.
20. Mezey Teréz ág. hitv. ev. „ „
21. Molcsányi Mária ág. hitv. ev. „ „
22. Mrencsó Malvin „ „ „ „ „
23. Regéczy Emma helv. hitv. Borsod-Nyék.
24. Reiz Etelka ág. hitv. ev. „ Miskolcz.
25. Rudi Jolán „ „ „ „ „
26. Skalos Lina „ „ „ „ Edelény.
27. Stirbicz Irma „ „ „ „ Miskolcz öszt.
28. Szeremley Margit helv. hitv. „ „
29. Trillhaas Ilona ág. hitv. ev. „ „
30. Vajda Ilona „ „ „ „ „

Második osztály.

1. Bianovszky Ilona ág. hitv. ev. Zólyom-Beszterczebánya.
2. Fajcsik Julianna „ „ „ Borsod-Miskolcz.
3. Ibos Lina „ „ „ Gömör-Tornalja.
4. Kerekgyártó Gizella „ „ „ Borsod-Miskolcz.

5. Kunda Ilona ág. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
6. Lang Paula mózes v. „ „ kimaradt.
7. Leszih Margit ágost. hitv. ev. „ „
8. Matolcsi Mária „ „ „ Szathmár-Nagy-Károly kimaradt.
9. Melczer Amália „ „ „ Szepes-Durand.
10. Novák Karolin „ „ „ Borsod-Miskolcz öszt.
11. Polcz Karolin „ „ „ „ „
12. Szimpl Karolin „ „ „ Pest-Budapest kimaradt.
13. Ureczky Irma „ „ „ Borsod-Miskolcz.

Harmadik osztály.

1. Gebauer Ida ágost. hitv. ev. Borsod-Miskolcz.
2. Koller Anna „ „ „ Abauj-Kassa.
3. Kottasz Etel róm. kath. „ Borsod-Miskolcz.
4. Princz Róza mózes v. „ „ kimaradt.
5. Reiz Emma ág. hitv. ev. „ „
6. Schwarz Teréz ág. hitv. ev. „ „
7. Szabó Róza „ „ „ „ „
8. Várnay Mariska helv. hitv. Borsod-Szalonna.
9. Vitányi Karolin „ „ „ Zemplén-Szerencs.

Negyedik osztály.

1: Karácsonyi Erzsébet helv. hitv. Hajdu m.-Debrecen öszt.
2. Korbély Piroska ág. hitv. ev. Borsod-Csépány.
3. Szmik Gizella „ „ „ Gömör-Tiszolcz.
4. Valcher Ida „ „ „ Borsod-Miskolcz.
5. Walcher Teréz „ „ „ „ „
6. Zsáry Karolin „ „ „ „ „

Ötödik osztály.

1. Jakubey Erzsébet ág. h. ev. Borsod-Miskolcz öszt.
2. Roszik Zsuzsanna „ „ „ „ „ öszt.
3. Verbovszky Julia „ „ „ „ „

VIII. A tanulók lètszàmának rovatos kimutatása.

Osztály	Beirt tanulók összes száma		helybeli*)		vidéki		ág. hitv. ev.		helv. hitv.		róm. kath.		mózes v.		magyar		német		hat éves		hét éves		nyolcz éves		kilencz éves		tiz éves		tizenegy éves		tizenkét éves		tandij mentes		ösztöndijas		év közben kimaradt		maradt az év végén	
	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő	fi	nő
1	19	30	17	27	2	3	13	21	2	6	1	3	3	—	19	29	—	1	9	19	10	7	—	4		—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	3	3	16	27
2	21	13	18	12	3	1	13	12	2	—	2	—	4	1	19	11	2	2	—	—	13	7	6	4	1	2	1	—	—	—	—	—	5	3	3	1	2	3	19	10
3	19	9	17	8	2	1	11	5	2	2	2	1	4	1	18	9	1	—	—	—	—	—	4	1	11	7	1	1	2	—	1	—	1	—	1	—	3	1	16	8
4	12	6	11	6	1	—	7	5	1	1	2	—	2	—	12	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	2	4	3	1	1	2	1	3	1	—	—	12	6
5	—	3	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	—	—	—	3
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen:	71	61	63	56	8	5	44	46	7	9	7	4	13	2	68	58	3	3	9	19	23	14	10	9	13	9	8	3	6	4	2	3	10	6	7	5	8	7	63	54

*) A más helyekről ide költözött, s ittlakó szülők gyermekei helybelieknek vétetnek.

IX. Figyelmeztetés.

A jövő 1879—80. tanévet szept. 4-én nyitjuk meg, az ezt megelőző 3 napon a beiratások eszközöltetnek.

A beiratások az igazgató által történnek.

Ifj. CZÉKUS ISTVÁN
ez évi igazgató tanitó.